

SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM, ORVOSEGYETEM ES A PEDAGOGIAI FOISKOLA LAPJA

II. évf. 15. szám

1954 július 27

Ára 40 fillér

Évvégi számadás

Az évvégi vizsgák befejeződtek, az egyetemi és főiskolai tantermek, folyosók elcsendesedtek. Ilyenkor van az ideje a számadásnak: hogyan teljesítette kötelességét a Tudományegyetem és a Főiskola ifjúsága, hogyan segítette a hallgató-ságot tanulmányi munkájában az oktatószemélyzet? Tekintsük át a vizsgastatisztika számadatait és kíséreljük meg levonni belőlük a közvetlenül kínálkozó tanulságokat.

A számunkra is hosszú időre irányt szabó III. pártkongresszuson a Központi Vezetőség beszámolójában hangzott el: „Továbbra is teljes mértékben időszerű a magasabb fokú oktatás fejlesztése, de a jelen helyzetben nem a mennyiségen, hanem a minőségen van a hangsúly”. Elsősorban tehát azt a kérdést kell feltennünk magunknak: sikerült-e az elmúlt tanévben emelnünk a színvonalat, megjavítanunk a felsőfokú oktatás minőségét?

A vizsgaeredmények, ha csak a nyers százalékszámot nézzük, gyengébbek az előző éviéknél. A Tudományegyetem évvégi átlageredménye 3.86, szemben a tavalyi 3.93-al. Karonként tekintve a Bölcsészkar átlaga 4.01, a TTK-é 3.82, a Jogi Karé 3.53. A tavalyihoz képest 1—2 tizeddel csökkentek az átlagok. A Főiskola évvégi átlaga 3.62, évfolyamként I: 3.54, II: 3.74. A százalékszámok csökkenése világosan mutatja, hogy a vizsgázatok általában komolyabb követelményeket támasztottak a vizsgázókkal szemben, tehát az eredmények reálisabbak a tavalyiaknál. A kismértékű csökkenésből viszont az következik, hogy a követelményeket általában nem emelték ugrásszerűen.

Ebben az általános képben természetesen nem nyugodhatunk meg. Az elmúlt tanév munkája akkor lett volna a pártkongresszuson támasztott követelménynek megfelelő, ha a vizsgázóig emelése mellett a hallgatókkal való foglalkozás minősége is fokozódott volna. Ez legalább a tavalyi átlagok megmaradásában juthatott volna kifejezésre. Ha tehát a valamivel kisebb átlageredményből általában arra következtettünk, hogy a tanszékek törekedtek a színvonal emelésére a vizsgákon, egyúttal arra is kell gondolnunk, hogy vannak hibák, amelyeket a statisztika nem képes feltárni. Hiszen ott, ahol a hallgatók munkáját évközben is beható figyelemmel kísérték, még a tavalyinál jobb vizsgaeredmények is mutatkoztak, pl. az I. éves vegyészek kvalitatív kémiai, vagy a II. éves kémia-fizika szakosok kvantitatív kémiai vizsgáján.

A gyengébb eredményekben megmutatkoztak a múlt évek beiskolázásának hibái, különösen a Jogi Karon, de a Bölcsészkar III. éves történelem szakosainál, vagy még inkább orosz szakosainál is. A mennyiségi fejlesztésnek, az átírányításnak káros következményeit most láthatjuk meg igazán. Az évekkel ezelőtt felvett gyengébb hallgató-ságtól még lelkiismeretes oktató-nevelő munka mellett sem várhatunk ragyogó eredményt. De megmutatkozott az évvégi vizsgákon a tanulmányi fegyelem meglazulásának, az iskolás ellenőrzés hirtelen megszüntetésének hatása is.

Gyengébb eredményekre vezetett több esetben a helytelen vizsgálóosztás is, amelyért már nem a tanszékek, vagy a vizsgázók, hanem a nem kellően átgondolt tantervek a felelősek. A III. éves vegyészek, a III. éves történelem-szakosok, de különösen az orosz szakosok szenvedtek a hibás vizsgarend miatt. Ugyancsak közrejátszott a végző hallgatók elhelyezésének rossz időpontja. Egyeseknél túlzott biztonságérzést váltott ki az államiságot megelőző elhelyezés másoknál viszont az indokolatlan rémhírek okoztak zavart. A vizsgaszakasz végén sokaknál megmutatkozott a kimerültség, fáradtság, amit részben a vizsgaidőszak elején nyújtott gyengébb menzakerület okozott. A legrosszabbkor, a vizsgaidőszak derekán kellett felfigyelőknek résztvenniük a

kondíciójukat erősen befolyásoló dizentéria-oltáson is.

A százalékszámok realitását az biztosítja, ha a vizsgázatásnál sem liberalizmus, sem maximalizmus nem érvényesül. Ebben a vonatkozásban a kép általában megnyugtató, a Tudományegyetem karai között kiegyensúlyozottság mutatkozik. A TTK iparkodott az egyes intézetek közötti eltéréseket kiküszöbölni, a Jogi Karon az I. félévi vizsgákon helyenként mutatkozó maximalizmust, a Bölcsészkaron a régebben általános liberalizmust jórészt felszámolták. A siker azonban még egyáltalán nem teljes. A jelesek arányszáma pl. a TTK-n és a Bölcsészkaron meghaladja a 37 százalékot, a Jogi Karon pedig 27.1 százalék. Ebből rögtön látható, hogy a vizsgaszabályzatban megszabott magas követelményeket, egyes előadók nem valósították meg. Maguk a számok mutatják, hogy egyetemünkön még mindig az anyagbegrabálás, nem pedig az összefüggések felismeréséért, a tanulak önálló alkalmazásáért adják a jeles osztályzatot az egyes vizsgázatok.

Az államvizsgák eredményei általában gyengébbek az évvégi vizsgaeredményeknél. Ennek részben az az oka, hogy a vizsgázatok — helyesen — komoly követelményeket támasztottak az államvizseán. Másrészt az, hogy a hallgatók nem készültek fel kellő öntudattal vizsgájukra, mert elhelyezésük már előzőleg megtörtént. Befolyásolta az államvizsgát a kifáradás, valamint egyes vizsgabizottsági tagoknak hivatalos ügyben való távolléte is. Ezeket a körülményeket a jövőben ki kellene küszöbölni. Kívánatos, hogy az államvizsgák még június folyamán befejeződjenek, a bizottsági tagokat pedig semilyen címen ne vonhassák el a fontos kötelesség teljesítéséről.

Nem megnyugtató az évvégi vizsgák képe az új értelmiség szociális összetételét előnyösen megváltoztató munkás-paraszt hallgatók, illetve a szakértettek szempontjából. A KV. beszámolója kiemelte az e téren sokhelyütt — nálunk is — megmutatózó hibákat. A hallgatók említett csoportjával kapcsolatban hangsúlyozta, hogy „megfeszített munkát várunk tőlük, de ugyanakkor teljes pedagógiai támogatást is kell számunkra nyújtani, hogy le tudják küzdeni előképzettségük gyengéjét.” Ebben a vonatkozásban egyetemünkön meglehetősen rossz a helyzet. A 3.86-os egyetemi átlaggal szemben

a munkáshallgatók 3.75, a parasztszármazásúak 3.69, a szakértettek 3.34 átlageredményt értek el. A Főiskolán alig különbözik a kép: a 3.62 átlagot pontosan eléri a parasztszármazásúak eredménye, de a munkásfiúk és lányok csak 3.56-ot, a szakértettek pedig 3.44-et mutattak fel.

Főösleges hangsúlyozni, hogy az említett hallgatók, a szakértettek is nagyon gyakran elérik, sőt túlszárnyalják a többiek eredményeit. A kitűnő, jeles és jórendű munkás- és parasztszármazású diákok, a kiemelkedő szakértettek igazolják pártunknak éveken át követett oktatási politikáját. De az elkövetett hibák itt is megbosszuszálják magukat. Azok, akiket annak idején szinte erőszakkal hoztak be az egyetemre, most nem bírják a fokozott követelményeket, s egymásután térnek vissza a termelő munkába. Ez egymagában még nem baj. De azokkal, akiknek megvan a tehetségük a tanuláshoz, a tanszékeknek tovább kellene foglalkozniuk, amint a Bölcsészkar intézetei teszik. Nem az elmúlt években követett iskolás módszerekkel, hanem az öntudatra apelláló, az önállóságra nevelő új módszerekkel, amelyeknek kidolgozása karaink és a Főiskola Módszertani Bizottságaira vár. Az elmúlt tanévben túlságosan gyorsan tértünk át az önálló készülés megkívánására, sőt — mint a KV. beszámolója mondja — magukra hagytuk „a gyenge előképzettségű, de egyébként szorgalmas és tehetséges diákokat”. A jövőben fokozottan kell örködnünk azon, hogy munkánk ezt a rendkívül fontos területét el ne hanyagoljuk.

Összefoglalva: a színvonal emelése egyetemünk és főiskolánk az elmúlt tanévben megtette az első lépést. De még csak a teendő, mind a tanszékek, mind a hallgatók részéről. Az oktatók fordítsák tudásuk és tapasztalatuk legjavát az új szakasz politikájának megfelelő, az önállóságot elősegítő módszerek kidolgozására és alkalmazására; ne csak a vizsgákkal szemben, hanem az egész év folyamán — önmagukkal szemben is. A hallgatók pedig értsék meg, hogy az iskolás módszerek elejtése, a szigorú megkövetések mellőzése nem a hanyagságra való felszabadítást jelenti, s hogy a jövőben még inkább emelkedő követelményeknek csak megfeszített munkával, kötelességük öntudatos teljesítésével, tehát: cselekvő hazafisággal tudnak megfelelni.

A szegedi Gorkij könyvtár munkája

Közel négy éve működik az MSZT Városi Titkársága épületében a Gorkij könyvtár szegedi fiókjá. A város dolgozói, különösen az oroszul beszélők és tanulók nagyszámban keresik fel naponta a könyvtárban, folyóiratban gazdag könyvtárát. A Gorkij könyvtár állománya négy év alatt jelentősen megnövekedett. Ezzel a gyarapodással párhuzamosan évről-évre nő az olvasók száma is. Az olvasók kívánságait, érdeklődését a legmesszebbmenően figyelembe vette a könyvtár az új könyvek beszerzésénél. Különösen sok egyetemi és főiskolai hallgató kívánságát elégítette ki, akik tanulmányi, vagy tudományos munkájukban egyre inkább a Szovjetunióban megjelenő legújabb tudományos művekre támaszkodnak.

A szegedi Gorkij könyvtár körülbelül 15 ezer kötet könyvvel rendelkezik. Ez igen szép szám, de gyakran előfordult, hogy az érdeklődést, a szükségletet nem tudta

mégsem kielégíteni. Ilyen esetekben a könyvtár vezetősége készségesen beszerezte a kívánt műveket a Budapesti Központi Könyvtár közel 100 ezer kötetes állományából.

A könyvtár vezetősége a jövőben még inkább szeretné kielégíteni az olvasók igényeit, éppen ezért az új oktatási évben a könyvbizterzését kiszélesíti, főként az egyetemi, főiskolai hallgatók, az orosz nyelvet tanuló dolgozók részéről felmerült kívánságok alapján. Különös gondot fog fordítani a kötelező olvasmányok beszerzésére, hogy azok megfelelő számban álljanak tanulmányaink rendelkezésére.

A Gorkij könyvtár az eddigienél is fokozottabban igyekszik messze-menő segítséget nyújtani tanulóinknak, egyetemi, főiskolai hallgatóinknak. Kapcsolódjunk hát be minél többen olvasói táborába és használtsuk a könyvtárból kölcsönvett könyveket tanulmányaink sikeres folytatása érdekében.

Gazdag András

Elhallgatnak a fegyverek Vietnamban, Indokínában, s ezzel elhallgatnak egész Délkelet-Ázsiában, sőt az egész világon!

(A Szabad Nép 1954. július 22-i vezércikkéből)

Munka Erdemrenddel tüntették ki Kiss Árpád elvtársat

Kiss Árpád elvtársat, a Szegedi Tudományegyetem Természettudományi Karának fizika-kémia szakos professzorát „Munka Erdemrend”-del tüntették ki, egyetemi tanári pályájának harminc éves jubileuma alkalmából. A „Munka Erdemrend”-et Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át Kiss Árpád elvtársnak eddigi kutató- és oktatómunkája elismeréseként.

Mikor a „Szegedi Egyetem” Szerkesztőségétől meglátogattuk Kiss elvtársat, örömmel jött elébünk íróasztala mellől, helyetlenné vált minket, s nagyon kedvesen elbeszélgetett velünk.

— Különleges boldogsággal vettem kezembe a „Munka Erdemrend”-et. Annál is inkább, mert az

ján azokat a gyakorlati korróziós eljárásokat, melyek különösképpen a konzerviparban, továbbá a földalatti fém szerkezetek megvédésével kapcsolatban nagy jelentőségűek. Ma már ezeket a munkálatokat, mint az Akadémia Korróziós Bizottságának elnöke, az egész ország kiterjedő méretekben irányítja. E kutatásoknak és védekező eljárásoknak igen nagy jelentőségűek van az elméleti tudomány elő-re vitele mellett nemzetgazdasági szempontból is. Az Akadémia ez-évi júniusi nagygyűlése levelező tagjává választotta Kiss Árpád professzort és megbízta egy német nyelvű spektroszkópiai monográfia megírásával.

Ez a rövid pár sor, természetesen nem foglalhatja össze érdem-

elsők közt voltam, akiknek egész népünk elismerését fejezte ki kormányunk ezen keresztül. Harminc éves kutató- és tanári munkám jutalmának tekintem e kitüntetést. Ez arra buzdít engem, hogy eddig szerzett tapasztalataimat mielőbb írásba foglaljam, mielőbb átadjam munkatársaimnak.

Kiss Árpád elvtárs tudományos kutatásait a fizikai-kémiai témák területén kezdte és folytatja a mai napig. Eddig, mintegy 120 tudományos dolgozata jelent meg, igen sok külföldön. Behatóan foglalkozott az oldatokban végbemenő reakciók kinetikájával, a komplexes szerves vegyületek fényelnyelésével. A felszabadulás után első ízben indította meg Szegeden a korrózió elleni gyakorlati védekezéssel kapcsolatos kutatásai alap-

ben Kiss Árpád elvtárs három évtizedes, a tudomány szempontjából igen nagy jelentőségű munkásságát. Csak utalhatunk lelkiismeretes kádernevelő ténykedésére, vagy arra, hogy a Beloiannisz-téri és a Béke-épület Fizikai-Kémiai, Általános Kémiai Intézetének megtervezése is az ő nevéhez fűződik, és még sok más egyéb. Azt azonban errezzük is tudjuk, hogy a „Munka Erdemrend”-jével olyan szegedi tudósunkat tüntette ki népünk a közelmúltban, akinek áldozatos munkáját valamennyien nagyra értékeljük. Boldogan írunk a tudományos munkások nagyfokú megbecsülésének eme példájáról. Kiss Árpád elvtársnak pedig sikeres alkotó- és nevelőmunkát kívánunk a továbbiakban is.

Pályázati felhívás

Szeged Város Tanácsa és a Magyar Írók Szövetsége Szegedi Csoportja Szeged felszabadulásának 10. évfordulója alkalmából irodalmi pályázatot hirdet.

A pályázaton mindenki részt vehet olyan alkotással, mely városunk felszabadulásának élményéhez kapcsolódik, kifejezi e nagy történelmi sorsfordulat közvetlen hatását életünkre. Megmutatja 10 éves szabad életünk győztes küzdelmeit, a felszabadult dolgozók hatalmas alkotóerejét és eredményeit, utat mutat a jövőre.

A legjobb pályaművek a következő pályadíjakban részesülnek:

- Elbeszélés, novella:
I. díj: 1000 forint,
II. díj: 500 forint,
III. díj: 300 forint.
- Szindarab, jelenet:
I. díj: 1000 forint,
II. díj: 500 forint,
III. díj: 300 forint.
- Vers:
I. díj: 500 forint,
II. díj: 350 forint,
III. díj: 200 forint.
- Riport, tárcza:
I. díj: 500 forint,
II. díj: 350 forint,
III. díj: 200 forint.

A pályázat határideje: 1954. évi szeptember hó 20.

A pályázati műveket a Magyar Írók Szövetsége Szegedi Csoportjához, Takaréktár-u. 8. szám alá kell „Felszabadulási pályázat” jelzéssel; jellegével beküldeni.

Szeged Város Tanácsa felszabadulásunk 10. éves évfordulója alkalmából pályázatot hirdet a képzőművészet sajátos eszközeivel olyan művek alkotására, melyek Szeged város felszabadulásának történetéből és felszabadult népünk életéből merítik témájukat. A pályázat nyilvános, azon minden szegedi alkotóművész részt vehet. A pályázatra beküldhetők: festmények, szobrok (kis-plasztika, vaskett) és grafikai munkák.

A pályaművek beküldésének határideje: 1954. szeptember hó 15. A pályázati díjak nem foglalják magukban a mű megvásárlásának árát. A beküldött művek elbírálásáról a Bíráló Bizottság gondoskodik. A pályázattal kapcsolatos kérdésekre felvilágosítást a Népművelési Osztály ad.

Díjak:
I. díj: 2000 forint,
II. díj: 1500 forint,
III. díj: 1000 forint.